

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

7.10.2008

B6-0527/2008 }
B6-0530/2008 }
B6-0533/2008 }
B6-0534/2008 }
B6-0535/2008 } RC1

KÖZÖS ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az eljárási szabályzat 103. cikkének (4) bekezdése alapján előterjesztette:

- José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Charles Tannock, Jacek Saryusz-Wolski és Jacek Protasiewicz, a PPE-DE képviselőcsoportja nevében
- Jan Marinus Wiersma, Justas Vincas Paleckis, Pasqualina Napoletano és Klaus Hänsch, a PSE képviselőcsoportja nevében
- Janusz Onyszkiewicz, Jeanine Hennis-Plasschaert és Marian Harkin, az ALDE képviselőcsoport nevében
- Elisabeth Schroedter és Milan Horáček, a Verts/ALE képviselőcsoport nevében
- Mieczysław Edmund Janowski, Adam Bielan, Konrad Szymański, Wojciech Roszkowski, Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk és Ryszard Czarnecki, az UEN képviselőcsoport nevében

az alábbi képviselőcsoportok indítványainak helyébe lép:

- PSE (B6-0527/2008)
- ALDE (B6-0530/2008)
- PPE-DE (B6-0533/2008)
- UEN (B6-0534/2008)
- Verts/ALE (B6-0535/2008)

a 2008. szeptember 28-i parlamenti választások utáni belarusz helyzetről

RC\746323HU.doc

PE413.318v01-00}
PE413.321v01-00}
PE413.325v01-00}
PE413.326v01-00}
PE413.327v01-00} RC1

HU

HU

Az Európai Parlament állásfoglalása a 2008. szeptember 28-i parlamenti választások utáni belarusz helyzetről

Az Európai Parlament,

- tekintettel a belarusz helyzetről szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2008. május 22-i állásfoglalására,
 - tekintettel az Európai Uniónak az európai szomszédságpolitika (ENP) keretében Belarusszal és népével ápoltságok megújítására irányuló készségéről szóló, 2006. november 21-i bizottsági nyilatkozatra,
 - tekintettel az elnökség Szergej Parszjukevics és Andrej Kim szabadon bocsátásának ügyében az Európai Unió nevében tett nyilatkozatára,
 - tekintettel a Tanács 2008. szeptember 15-i, Belaruszra vonatkozó következtetéseire,
 - tekintettel az EBESZ által vezetett, a belarusz választásokat megfigyelő küldöttség 2008. szeptember 29-i előzetes megállapításaira,
 - tekintettel az Európai Unió Tanácsa elnökségének a belarusz parlamenti választásokról szóló 2008. szeptember 30-i elnökségi nyilatkozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel Alekszandr Kozulin, Szergej Parszjukevics és Andrej Kim politikai foglyok 2008. augusztus 16. és 20. közötti, belarusz hatóságok általi szabadon bocsátása után jelenleg nincs több nemzetközileg elismert politikai fogoly bebörtönözve Belaruszban,
- B. mivel a politikai foglyok szabadon bocsátását az EU jelentős lépésnek tekinti abba az irányba, hogy Belarusz elfogadja a demokrácia alapvető értékeit, az emberi jogok és a jogállamiság tiszteletben tartását, és ezt a szabadon bocsátást tették annak előfeltételévé, hogy felülvizsgálják a jelenleg bizonyos vezető belarusz politikusokkal szemben alkalmazott korlátozó intézkedéseket, és hogy fokozatosan helyreállítsák a kapcsolatokat Belarusszal,
- C. mivel Lukasenko elnök július 10-én nyilvánosan kérte, hogy a választások lebonyolítása nyílt és demokratikus legyen, és ezt augusztus 29-i televíziós megjelenése alkalmával is megerősítette, és azt ígérte, hogy a mostani választások minden eddiginél tisztességesebbek lesznek,
- D. mivel a szeptember 28-ra kitűzött parlamenti választások demokratikus lebonyolítását és pluralista vonatkozását az EU úgy tekintette, hogy ez ismét lehetőséget kínál Belaruszban, hogy bizonyítsa, tiszteletben tartja a demokratikus értékeket és az európai normákat,
- E. mivel ezzel összefüggésben az EU üdvözölte az EBESZ/ODIHR-megfigyelők küldését, hangsúlyozta annak fontosságát, hogy szavatolják ezen megfigyelők számára a választási

RC\746323HU.doc

PE413.318v01-00}
PE413.321v01-00}
PE413.325v01-00}
PE413.326v01-00}
PE413.327v01-00} RC1

folyamat összes szakaszához való hozzáférést, beleértve a szavazatszámolást, ezenkívül különösen hangsúlyozta az ellenzék jogai szavatolásának fontosságát a választási ellenőrző bizottságok felállítására, valamint ezen bizottságokhoz és a médiához való hozzáférésre irányuló jog tekintetében,

- F. mivel az EU, amennyiben a választások zökkenőmentesen zajlanak le, felkészült a belarusz vezetőkkel szembeni korlátozó intézkedések felülvizsgálatának megkezdésére, valamint pozitív és konkrét intézkedések meghozatalára, amelyek a kapcsolatok Belarusszal történő fokozatos újbóli felvételéhez vezetnek,
- G. mivel nem talált meghallgatásra az Egyesült Demokratikus Erők kormány felé intézett azon kérése, hogy a választási folyamattal kapcsolatban folytassanak nyílt párbeszédet; mivel az ellenzéki jelöltek aggodalmuknak adtak hangot a választások tisztességességét illetően, a szavazási folyamatba vetett bizalmuk hiányára és a szavazatszámolás várható menetére hivatkozva,
- H. mivel az EBESZ választási megfigyelő küldöttsége előzetes következtetéseiben megállapította, hogy – noha voltak apróbb fejlesztések – a szeptember 28-i választások, amelyekre szigorúan ellenőrzött környezetben alig látható kampány után került sor, és amelyek során a szavazatszámolás és a különböző választókeretek eredményeinek összesítése nem volt átlátható, egyáltalán nem feleltek meg a nemzetközileg elismert demokratikus normáknak,
- I. mivel az ellenzék, amely a 110 mandátumból egyet sem szerzett meg, színjátéknak nevezte a választást, és kifejezte azon félelmét, hogy Lukasenko elnök demokráciával folytatott „flörtje” lezárult, valamint felhívta az EU-t és az Egyesült Államokat, hogy ne ismerjék el a választási eredményeket,
- J. mivel Lídia Jarmosina, a belarusz központi választási bizottság vezetője kijelentette, hogy a választások „szabadok és tisztességesek” voltak,
- K. mivel az ellenzék mintegy 800 támogatója tüntetett Minszkben a választás napjának estéjén,
 - 1. elégedettségét fejezi ki amiatt, hogy Alekszandr Kozulin, Szergej Parszjukevics és Andrej Kim politikai foglyokat szabadon bocsátották; ennek ellenére továbbra is elvárja, hogy a fenti személyek az összes olyan polgári joggal rendelkezzenek, amelyet a Belarusz Köztársaság alkotmánya az összes belarusz állampolgár számára biztosít;
 - 2. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Unió által a belarusz nép érdekében elvárt jelentős belarusz demokratikus fejlődés elmaradt, és hogy némi fejlődéstől eltekintve a szeptember 28-i belarusz parlamenti választások nem feleltek meg a nemzetközi normáknak;
 - 3. úgy véli, hogy a Belaruszban megválasztott parlament demokratikus legitimitása kétséges;
 - 4. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az ellenzék által szeptember 28-án Minszkben szervezett nagygyűlést a belügyminisztérium a közrend súlyos megsértéseként jellemezte, valamint amiatt, hogy a jelentések szerint a nagygyűléssel kapcsolatos információkat a legfőbb ügyész

hivatala elé terjesztik jogi vizsgálat céljából; felszólítja a belarusz hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben a gyülekezési és véleménynyilvánítási szabadsággal kapcsolatos, a belarusz alkotmányban megfogalmazott alapvető jogokat;

5. rámutat, hogy bár az EU tudomásul vette számos demokratikus ellenzéki aktivista közelmúltbeli szabadon engedését és reménykedett a választások megszervezésének javulásában, a szabad és tisztességes választások megszervezésének sorozatos elmulasztása további kudarc Belarusz számára és továbbra is komoly kihívást jelent majd a Belarusz és az Európai Unió közötti kapcsolatok tekintetében;
6. felszólítja a belarusz kormányt, hogy erősítse meg azon szándéknyilatkozatát, hogy javítja az EU-val való együttműködést, és kedvezőbb feltételeket teremt az EU és Belarusz közötti tárgyalások megkezdéséhez;
7. ezzel kapcsolatban felhívja a belarusz kormányt, hogy a választási törvény és gyakorlat az alábbiak szerinti módosításával a jövőben mozduljon el a valóban demokratikus, a nemzetközi demokratikus normáknak megfelelő választások irányába:
 - a) egyenlő feltételek és esélyek teremtése a választáson induló összes jelölt számára;
 - b) annak biztosítása, hogy a választásokon induló összes párt képviselőket küldhessen a választási bizottságokba minden szinten, de különösen a körzeti bizottságok szintjén;
 - c) a szavazás során a csalás összes lehetőségének kizárása;
 - d) a korai szavazási eljárás eltörlése, vagy legalábbis annak biztosítása, hogy a korai szavazáson leadott szavazatokat az általános szavazáson leadott szavazatoktól elkülönítve kezeljék, és az eredményeket külön regisztrálják;
8. sürgeti a belarusz kormányt, hogy tartsa tiszteletben az emberi jogokat, különösen
 - a) a belarusz büntető törvénykönyv módosításával, nevezetesen a 193., a 367., a 368. és a 369-a. cikkek eltörlésével, amelyeket – közöttük különösen a 193. cikket – az Amnesty International kifogásol és amelyeket gyakran az elnyomás eszközeként használnak;
 - b) a polgári engedetlenség miatt az egyetemekről kiutasított – és tanulmányaikat külföldön folytatni kényszerülő – diákok, valamint a belarusz katonai szolgálatot megtagadó személyek bűnügyi eljárással való fenyegetésének felszámolásával;
 - c) a nem kormányzati szervezetek Belaruszban történő megfelelő bejegyzése előtti valamennyi akadály felszámolásával;
 - d) a nemzeti kisebbségekkel szembeni bánásmód és tisztelet javításával, beleértve az Angelika Borys által vezetett, törvényesen megválasztott Lengyelek Egyesületének, a kultúrának, az egyházaknak, az oktatási rendszernek, valamint a történelmi és anyagi örökségnek az elismerését;

az ország saját maga által teremtett, Európa többi részétől való elszigetelődésének megszüntetése, valamint az EU és Belarusz közötti kapcsolatok jelentős javítása érdekében;

9. emlékeztet arra, hogy 2006. november 21-én az Európai Unió kifejezésre juttatta, hogy kész az európai szomszédságpolitika keretében Belarusszal és népével ápolta kapcsolatai megújítására, amint a belarusz kormány tiszteletben tartja a demokratikus értékeket és a belarusz nép alapvető jogait;
10. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot a Belarusszal folytatott párbeszéd folytatására és a Belarusszal szembeni politika kialakítására, értékmérőkkel, menetrendekkel, felülvizsgálati záradékkal és megfelelő pénzügyi forrásokkal felszerelt, fokozatos megközelítésen alapuló szigorú pozitív feltételeesség alkalmazásával,
11. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy vegye fontolóra a meglévő korlátozó intézkedések egyenkénti felülvizsgálatát és esetleges felfüggesztését annak érdekében, hogy előnyöket biztosítson az egyszerű állampolgárok számára és elősegítse a szabad társadalom kialakítását;
12. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a demokratikus választások és az emberi jogok megsértésben részt vevő személyeket sújtó vízummegtagadást tartsák fenn; felszólít ezen intézkedés hat hónappal történő felfüggesztésének megfontolására egyéb hivatalnokok esetén azzal a feltétellel, hogy ezalatt az idő alatt a 2008. június végén elfogadott, korlátozó jellegű médiatörvényt teljes körű hatályba lépése előtt módosítsák;
13. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy tegyenek további lépéseket a belarusz állampolgárokat érintő vízumeljárások megkönnyítése és liberalizációja irányába, mivel egy ilyen intézkedés döntő fontosságú az EU Belarusszal kapcsolatos politikája fő célkitűzésének – nevezetesen a személyes emberi kapcsolatok megkönnyítése és elmélyítése, valamint az ország demokratizálása – elérése szempontjából; ebben az összefüggésben sürgeti, hogy a schengeni övezetbe belépő belarusz állampolgárok esetében fontolják meg a vízumköltségek csökkentésének lehetőségét, ami az egyetlen módszer lenne Belarusz és állampolgárai növekvő elszigetelődésének megakadályozására; felhívja a belarusz hatóságokat, hogy vessenek véget az állampolgáraik számára előírt kilépő vízum kiállításának, elsősorban a gyerekek és a diákok esetén;
14. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy vegyék fontolóra az európai szomszédsági politika, valamint az emberi jogok és a demokrácia eszközeinek Belarusszal szembeni szelektív alkalmazását oly módon, hogy több támogatást nyújtanak a belarusz civil társadalomnak, és különösen, hogy növeljék a független médiának, a nem kormányzati szervezeteknek és a külföldön tanuló belarusz diákoknak nyújtott anyagi támogatást; üdvözli a litvániai Vilniusba száműzött Belarusz Európai Bölcsészettudományi Egyetemnek a Bizottság által nyújtott pénzügyi támogatást; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, szólítsa fel a belarusz kormányt, hogy a jó szándék és a pozitív változás jeleként tegye lehetővé a Vilniusba száműzött Belarusz Európai Bölcsészettudományi Egyetem Belaruszba történő törvényes visszatérését, valamint jövőbeli fejlődése szempontjából megfelelő körülmények közötti újraindítását Minszkben; felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy biztosítsanak pénzügyi támogatást a Belsat nevű független belarusz televíziós csatorna részére;

15. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot az üzleti környezet, a kereskedelem, a befektetések, az energiaügyi és a közlekedési infrastruktúra, valamint az EU és Belarusz közötti határokon átnyúló együttműködés fejlesztésére irányuló intézkedések fontolóra vételére annak érdekében, hogy hozzájáruljon a belarusz állampolgárok jólétéhez és fellendüléséhez, valamint hogy lehetővé tegye számukra az EU-val történő kommunikációt és az EU-ba történő szabad utazást;
16. sajnálatát fejezi ki a belarusz hatóságok azon határozata miatt, amelynek alapján az elmúlt években több alkalommal is megtagadta a beutazási vízum kiadását az Európai Parlament tagjai és nemzeti parlamenti képviselők számára; felszólítja a belarusz hatóságokat, hogy ne akadályozzák tovább az Európai Parlament Belarusszal fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttségét abban, hogy látogatást tegyen az országban;
17. üdvözli a belarusz nép azon szándékát, hogy megőrizze országa függetlenségét és területi integritását;
18. üdvözli a belarusz hatóságok által a jelentős nyomás ellenére eddig fenntartott hozzáállást, mely szerint nem ismeri el Dél-Oszétia és Abházia által kikiáltott egyoldalú függetlenséget;
19. elítéli, hogy Belarusz az utolsó állam Európában, amely az európai értékekkel ellentétesen még mindig alkalmazza a halálbüntetést;
20. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárának, az EBESZ és az Európa Tanács parlamenti közgyűléseinek, a FÁK titkárságának, valamint a belarusz hatóságoknak.